

มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมให้มีการแข่งขันทางการค้า
ในอุตสาหกรรมคราฟต์เบียร์

Legal measures for Promote trade competition
in the craft beer industry.

กาญจนา ช่วยแทน ณัฐวรรณ หนูด้วง ต๋องตา ช่วยชูวงศ์
ภัทธพงษ์ วงศ์พรต ศุภวิชญ์ หมอยา และ ธนากร โกมลวานิช
คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ

Kanjana Chuaytan Nattawan Noodoung Tongta Chuaychoowong
Phattharaphong Wongphot Supphawit Moya and Thanakorn Komonwanit
Faculty of Law, Thaksin University

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักการและแนวคิดในการควบคุมมาตรฐานในการผลิตและจำหน่ายคราฟต์เบียร์เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมคราฟต์เบียร์ โดยศึกษาตั้งแต่การอนุญาตให้ผลิตเบียร์ มาตรการควบคุมการผลิตเบียร์ การสนับสนุนการแข่งขันทางการค้าในธุรกิจเบียร์ ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นให้ตลาดมีการแข่งขันมากขึ้นอันจะส่งผลต่อธุรกิจคราฟต์เบียร์อันเนื่องมาจากเบียร์เป็นสินค้าควบคุมของรัฐ ส่งผลให้รัฐต้องเข้ามาแทรกแซงเอกชนในการดำเนินกิจการซึ่งกระทำโดยวิธีการควบคุมผ่านใบอนุญาต เป็นทั้งใบอนุญาตสำหรับผู้ผลิตและสำหรับร้านค้า

จากการศึกษาพบว่าใบอนุญาตสำหรับการผลิตเบียร์นั้น มีการกำหนดเกณฑ์สำหรับผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตผลิตเบียร์ในเกณฑ์ที่สูงจนเป็นอุปสรรคในการเริ่มธุรกิจของผู้ประกอบการรายเล็กและไม่มีการปรับปรุงให้เข้ากับเทคโนโลยีในปัจจุบัน ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีซึ่งสามารถเพิ่มโอกาสและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการขนาดเล็ก อีกทั้งภาครัฐก็มีนโยบาย Thailand 4.0 จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนเกณฑ์ขั้นต่ำของการอนุญาตโดยเฉพาะเกณฑ์กำลังการผลิตและทุนในการจดทะเบียนเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายเล็ก อีกทั้งการแข่งขันที่เท่าเทียมนี้จะผลักดันให้ผู้ประกอบการพัฒนามาตรฐานไปข้างหน้า มากกว่าการอ้างมาตรฐานของผู้กำกับดูแล มาคิดกันผู้ประกอบการรายเล็กไม่ให้เข้าตลาด ทั้งนี้เพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมกับสภาพตลาดเบียร์ในปัจจุบัน และนโยบายการเป็นสินค้าควบคุมยังคงมีการบังคับใช้อยู่ โดยเป็นการปรับปรุงกฎหมายใบอนุญาตสำหรับผู้ที่สามารถขอรับใบอนุญาตได้เพื่อช่วยเพิ่มความเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ

คำสำคัญ: คราฟต์เบียร์, อุตสาหกรรม, การแข่งขัน

ABSTRACT

The objective of this study is to study the principles and concepts of standard control in the production and distribution of craft beer in order to promote trade competition in the craft beer industry. By studying since the permission to produce beer Measures to control beer production Supporting trade competition in the beer business As well as ways to improve the laws related to stimulate the market to be more competitive which will affect the craft beer business due to beer being a government controlled product. As a result, the state must intervene in the private sector to operate the business by means of control through a license. Is both a manufacturer license and a store.

The study found that the license for beer production is There is a high threshold for beer license applicants, which is a hindrance to small-business start-ups and there is no improvement to the current technology. Although, there is currently technology that can increase the opportunity and competitiveness of small entrepreneurs. In addition, the government has the Thailand 4.0 policy, therefore, it is necessary to review the minimum permitting criteria, especially the capacity and capital criteria for registration. To promote small entrepreneurs In addition, this fair competition will encourage operators to develop standards forward. More than the standard reference of regulators Come to prevent small operators from entering the market This is to improve the law to be suitable for the current beer market conditions. And the policy of regulated goods is still in effect by improving the license rules for those who can apply for a license to help increase fairness between entrepreneurs.

Keywords: craft beer, industry, competitiveness

บทนำ

ประวัติศาสตร์ของเบียร์เป็นเครื่องดื่มที่มีมาอย่างยาวนาน เนื่องจากในยุคโบราณได้ถูกนำมาใช้เป็นค่าตอบแทนคนงานจากการทำงาน และถูกนำมาใช้เพื่อจูงใจให้คนเข้าร่วมพิธีทางศาสนาในทางยุโรป ส่งผลให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นผลิตเบียร์ขายเป็นอุตสาหกรรม

สำหรับในประเทศไทยในสมัยอยุธยาเริ่มมีบันทึกเกี่ยวกับการเข้ามาของเบียร์ในครั้งแรก โดยชาวโปรตุเกส , ฮอลันดา และอังกฤษ โดยสมัยนั้น เบียร์ต้องมีการนำเข้ามาจากต่างประเทศ แต่ภายในประเทศไทยยังไม่มี การออกใบอนุญาตให้สามารถผลิตเบียร์เองได้ จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 27 มีผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิตเบียร์ในประเทศไทยเป็นแห่งแรก และมีกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติบังคับใช้เกี่ยวกับเบียร์จริง ๆ ในปี พ.ศ. 2493 โดยก่อนหน้านั้นจะมีกฎหมายตราสามดวง เรื่อง น้ำสุรา จุลศักราช 114 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเบียร์หรือสุราโดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเพียงเท่านั้น หลังจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ประกาศใช้มาได้ 10 ปี ก็มีโรงงานผลิตเบียร์ในระดับอุตสาหกรรมเป็นแห่งที่ 2 ของไทยเนื่องจากมีการออกใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ขึ้น

ปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลมีนโยบายเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งเบียร์ก็เป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมมากเป็นพิเศษ โดยมีการออกใบอนุญาตให้ทั้งโรงงานเบียร์คนไทยเองและโรงงานเบียร์จากต่างประเทศที่เข้ามา

ลงทุนเปิดโรงงานผลิตภายในประเทศไทย ส่งผลให้ภาครัฐมีรายได้จากภาษีเบียร์มากขึ้นเรื่อย ๆ จนในปัจจุบัน ภาครัฐมีรายได้จากภาษีเบียร์มากกว่ารายได้จากภาษีสุราไปแล้ว ทั้งที่แต่เดิมภาษีสุราซึ่งมาจากเหล้าขาวเป็นรายได้ที่สูงกว่าภาษีเบียร์มาโดยตลอด แต่ในปัจจุบันกลับได้รับความนิยมที่น้อยลงส่งผลให้รายได้ที่นำส่งให้กับรัฐน้อยลงตามไปด้วย ทำให้เห็นว่าเบียร์เป็นเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมมากขึ้นต่างจากเหล้าขาว อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเบียร์จะได้รับความนิยมมากขึ้น แต่การขออนุญาตใบอนุญาตการผลิตยังเป็นไปได้ยากเนื่องจากมีข้อกำหนดสำหรับผู้ประกอบการที่สามารถยื่นขอใบอนุญาตไว้สูงทำให้เป็นอุปสรรคในการเริ่มธุรกิจของผู้ประกอบการรายเล็กที่ไม่สามารถเข้าถึงการผลิตเบียร์ในประเทศได้ ส่งผลต่อผู้ประกอบการรายใหม่ไม่สามารถที่จะเข้ามาแข่งขันในตลาดเบียร์ได้อย่างเท่าเทียม ทั้งที่คนไทยมีฝีมือในการต้มเบียร์ที่ชำนาญ โดยใช้วัตถุดิบที่เป็นไปตามที่คราฟต์เบียร์ของต่างประเทศใช้กัน เพียงแต่กฎหมายไม่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการในรายเล็กที่จะผลิตสินค้าขึ้น ทำให้มีการลักลอบผลิตคราฟต์เบียร์ขึ้นเป็นอย่างมากในปัจจุบันซึ่งไม่สามารถที่จะกระทำโดยเปิดเผยได้

วัตถุประสงค์ของวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์ในข้อกำหนดหรือข้อบังคับและปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมให้มีการแข่งขันทางการค้าในอุตสาหกรรมคราฟต์เบียร์ในประเทศไทย

ทบทวนวรรณกรรม

เบียร์เป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ชนิดแรกของโลก โดยคราฟต์เบียร์คิดค้นและริเริ่มมาจากต่างประเทศ ในสมัย 2800 ปีก่อนคริสตกาล เกิดขึ้นในยุคสมัยเมโสโปเตเมีย ได้มีการบันทึกเกี่ยวกับการแบ่งปันเบียร์และขนมปังให้กับทาสในยุคนั้น ในส่วนของการผลิตเบียร์และบริโภคเบียร์ในสมัยนั้นพบว่าในสมัยบาบิโลเนีย ในสมัย 2000 ปีก่อนคริสตกาล ในช่วง 1728-1686 ปีก่อนคริสตกาล ตามบัญญัติที่บังคับใช้ของกษัตริย์ฮัมมูราบี ก็ได้มีการคิดค้นเบียร์ซึ่งเป็นน้ำอมฤต และในอียิปต์ยุคโบราณต่อมาอีก 2000 ปี ได้มีการค้นพบพืชชนิดหนึ่งชื่อว่าฮ็อพ เมื่อผสมลงไปเบียร์จะทำให้มีรสชาติขมและกลิ่นหอม และสามารถเพิ่มระยะเวลาในการเก็บได้นานยิ่งขึ้น แต่ขั้นตอนการผลิตในสมัยนั้นต่างจากปัจจุบันเป็นอย่างมาก เนื่องจากองค์ประกอบต่างๆ ของเบียร์จะขึ้นอยู่กับคุณภาพแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตและขั้นตอนการปรุงแต่ง

ในทวีปยุโรป ประเทศเยอรมันเป็นจุดเริ่มต้นของการผลิตเบียร์ยุคใหม่ ซึ่งกล่าวได้ว่าชาวเยอรมันเป็นประเทศแรกที่มีการผลิตคราฟต์เบียร์ขึ้นมา มีชื่อว่า บิเออร์ (Bior) หลังจากนั้นก็มีการผลิตคราฟต์เบียร์ก็ได้เข้ามามีบทบาทในคริสตจักร เพื่อที่ประกอบพิธีกรรมและให้กับผู้คนที่เข้ามาร่วมงานทางศาสนา จนในช่วงศตวรรษที่ 15 ได้ประสบปัญหาทำให้ขาดแคลนของข้าวบาร์เลย์ ก่อให้เกิดกฎเรื่องความบริสุทธิ์เพื่อรักษาคุณภาพของเบียร์ โดยใช้บังคับเฉพาะในแคว้นบาวาเนีย (เยอรมันในปัจจุบัน) และหลังจากนั้นเบียร์ก็เริ่มแพร่หลายอย่างรวดเร็วในทวีปยุโรปรวมถึงทั่วโลก

เมื่อปี พ.ศ. 2230 ในประเทศไทยเริ่มมีการเข้าครั้งแรก ในสมัยอยุธยา ซึ่งต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 27 ตรงกับสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งเป็นช่วงที่มีการติดต่อกับยุโรปกลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง ได้มีการขออนุญาตผลิตเบียร์ในเชิงอุตสาหกรรมขึ้นโดยเมื่อปี พ.ศ. 2473 พระยาภิรมย์ภักดี (บุญรอด เศรษฐบุตร) ยื่นเรื่องขออนุญาตผลิตคราฟต์เบียร์ต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติที่มีพระยาโกมารกุลมนตรี เป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติอยู่ในขณะนั้น พร้อมทั้งทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตโดยเห็นว่า เบียร์เป็นสินค้าที่ชาวต่างชาติได้ส่งเข้ามาจำหน่ายในสยามประเทศมายาวนานแล้ว ซึ่งทำให้เงินไหลออกไปยังต่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งถ้าเราสามารถผลิตคราฟต์เบียร์ขึ้นได้เองเราก็จะสามารถป้องกันเงินที่สูญหายไป

ได้ รวมทั้งจะได้ประโยชน์ในเรื่องราคาขายที่ถูกลง และการผลิตคราฟต์เบียร์ยังสามารถใช้ปลายข้าวมาแทนข้าวมอลต์ ช่วยให้คนไทยมีงานทำด้วยและรายได้เพิ่มขึ้น จากความคิดดังกล่าวนี้เองพระยาภิรมย์ภักดี จึงขอตั้งโรงกลั่นเบียร์ขึ้น ปัจจุบันเรารู้จักกันในนาม “เบียร์สิงห์” (Singha Beer)

ในกรณีของการผลิตเบียร์ กฎหมายเพิ่งได้เริ่มมีการกำหนดผู้ผลิตเบียร์ไว้อย่างชัดเจนในปี พ.ศ.2543 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุรากลั่นปี 2542 ซึ่งมีการออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2543 โดยกำหนดไว้ในส่วนที่ 2 จำแนกผู้ผลิตไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. โรงงานผลิตเบียร์และขายส่งสุราแช่ชนิดเบียร์นั้น ต้องมีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยมากกว่าร้อยละ 51 และต้องมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 100,000 ลิตรต่อปี แต่ไม่เกิน 1 ล้านลิตรต่อปี

2. โรงงานเบียร์ขนาดเล็กประเภทผลิตเพื่อขาย ณ สถานที่ผลิต ต้องมีปริมาณการผลิตไม่ต่ำกว่า 100,000 ลิตรต่อปี แต่ไม่เกิน 1 ล้านลิตรต่อปี

แนวคิดการควบคุมในการผลิตเบียร์ของประเทศไทย

การควบคุมการผลิตเบียร์ ริเริ่มมาตั้งแต่สมัยที่ได้รับการอนุญาตให้มีการตั้งโรงงานเบียร์ครั้งแรกที่ต้องการให้มีการผลิตเครื่องดื่มประเภทเบียร์ได้ แต่ไม่ต้องการให้มีโรงงานเบียร์นั้นมากเกินไป เพราะหากมีการแข่งขันกันในระดับอุตสาหกรรมเดียวกันนั้นมากเกินไปก็จะมีผลราคาแข่งขัน คนไทยก็ต้องกินเบียร์กันจนต้องแตกตายกันหมดหรือไม่ก็ต้องมีคนที่เป็นพ่อค้าอาจล้มละลายไม่คนใดก็คนหนึ่งหรืออาจจะหลายคนก็เป็นได้ซึ่งถือได้ว่าเป็นการควบคุมอุตสาหกรรมเบียร์ครั้งแรกของไทยโดยเริ่มควบคุมผู้ประกอบการไม่ให้มีการจัดตั้งมากเกินไป

ในช่วงแรกของการควบคุมการผลิตสุราของรัฐ ได้เริ่มจากการที่เก็บภาษีจากโรงเหล้าตามริมคลองของประชาชนและหลังจากนั้นทำให้การควบคุมเปลี่ยนเป็นการผูกขาดโดยรัฐเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเหล้าและต่อมารัฐเปลี่ยนหน่วยงานที่ดูแลการผลิตสุราจึงได้เปลี่ยนระบบการควบคุมมาเป็นระบบการสัมปทานของโรงผลิตสุรา

ในประเทศไทยไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเบียร์ไว้เป็นการเฉพาะ จึงได้รวมไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื่องจากอัตราโทษที่บัญญัติไว้เบาเกินสมควรควรสำหรับผู้ลักลอบทำขาย นอกจากนี้ในบางกรณีก็ได้มีบทลงโทษผู้รับอนุญาตจำหน่ายสุราที่ซื้อสุราจากบุคคลอื่นซึ่งมิได้รับอนุญาตขายสุราไว้ในร้าน ทำให้ยกขึ้นเป็นข้ออ้างทำให้พ้นผิดทางอาญาไปได้

อีกทั้งพระราชบัญญัติสุรา พ. ศ. 2493 และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่มีการบัญญัติถึงการห้ามมีอุปกรณ์ในการผลิตเบียร์ไว้ในครอบครองนั้นก็เป็นการตั้งกฎเกณฑ์เพื่อป้องกันประชาชนที่จะลักลอบทำเบียร์ขึ้นเอง ให้ถูกต้องตามเกณฑ์ และเข้ามาอยู่ในระบบการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะเน้นไปที่การหารายได้ให้กับรัฐบาล สังเกตได้จากการออกกฎหมายแก้ไขการจัดเก็บภาษีเบียร์และยังคงมีการแก้ไขมาโดยตลอด จึงเป็นการออกกฎหมายที่กีดกันผู้ผลิตรายเล็กไม่ให้เข้ามาผลิตหรือแข่งขันได้ในตลาดเบียร์ไทย แต่อย่างไรก็ดีเนื่องจากภาครัฐเห็นว่าการผลิตเบียร์เป็นเรื่องของผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีความพร้อมมากกว่า เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานตามพระราชบัญญัติสุรา และเพื่อความมีสุขอนามัย หากปล่อยให้มีการผลิตกันเองอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐและประชาชนทั้งเรื่องการเก็บภาษีและการบริโภคเบียร์ที่ไม่ได้คุณภาพหรือเบียร์ที่ไม่สะอาดอาจทำให้ส่งผลต่อผู้บริโภคได้

สำหรับสถานการณ์ของการผลิตเบียร์คราฟต์ไทยที่ผลิตแบบผิดกฎหมายเพื่อจำหน่ายนั้น ก็มีข่าวการจับกุมผู้ผลิตเบียร์มาโดยตลอด แต่กรณีที่สังคมให้ความสนใจจะเป็นการจับกุมคนที่ผลิตคราฟต์เบียร์เพื่อจำหน่าย เมื่อช่วงต้นปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นการจับกุมครั้งแรกของผู้ที่ผลิตเบียร์ เนื่องจากปกติจะเป็นการจับในรูปแบบของร้านค้าที่ขายเบียร์ที่ผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาต คือ กรณีของการจับกุมเบียร์เทาพิภพ โดยเจ้าหน้าที่ได้เข้าจับกุมที่ร้านที่เปิดเป็นร้านขายเบียร์ที่มีเบียร์ที่ไม่ผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาต และชั้นสองของอาคารเป็นห้องสำหรับการผลิตเบียร์ การจับกุมกรณีนี้เป็นการจับทั้ง กรณีผลิตและขายเบียร์ที่ไม่ได้รับอนุญาต เนื่องจากผู้ต้องหาผลิตและขายเบียร์ในสถานที่เดียวกัน จึงทำให้เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ไม่จำเป็นต้องมีหมายค้นสถานที่ผลิตเบียร์เพิ่มเติม

คดีนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตั้งข้อหาทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำ สุรา และได้ขายสุราที่ทำขึ้นมีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุราและขายสุราโดยรู้ว่าสุรา ดังกล่าวทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย และเจ้าหน้าที่ได้ทำการยึดเบียร์ที่ผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาต และภาชนะสำหรับทำสุราไว้เพื่อเป็นหลักฐานทั้งหมด และนำส่งฟ้องต่อศาลแขวงนนทบุรี

ศาลแขวงนนทบุรี ได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ 322/2560 ซึ่งจากคำพิพากษาดังกล่าว จำเลยถือเป็นหนึ่งในผู้ประกอบการในระดับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมได้เลย เพราะว่าภาชนะและอุปกรณ์การผลิตนั้นมีความพร้อมที่จะสามารถผลิตและ จำหน่าย แต่ไม่สามารถขอใบอนุญาตประเภทโรงเบียร์ขนาดเล็กได้ เนื่องด้วยหลักเกณฑ์ที่กฎหมายได้กำหนดนั้น มีข้อกำหนดที่สูงเกินไป ทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยยากที่จะได้รับใบอนุญาต

การปรับเปลี่ยนกฎหมายเกี่ยวกับการผลิตเบียร์ของต่างประเทศ การควบคุมการผลิตของเบียร์ต่างประเทศเป็นเรื่องที่รัฐบาลของแต่ละประเทศจะมีมุมมองต่อเบียร์อย่างไร อย่างในประเทศสหรัฐอเมริกา การผลิตเบียร์ในระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่กำหนดไว้ว่าต้องมีการผลิตมากกว่า 6 ล้านบาร์เรลต่อปี ประมาณ 715 ล้านลิตรต่อปี ส่วนโรงงานเบียร์ในระดับที่เล็กลงมากฎหมายจะกำหนดให้ผลิตไม่เกิน 6 ล้านบาร์เรลต่อปี โดยกลุ่มโรงงานเบียร์ที่เล็กกว่า ระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่นั้นจะมีการรวมกันเรียกว่า Brewers Association ซึ่งเป็นองค์กรที่ภาคเอกชนจัดตั้งขึ้นเองเพื่อที่รวมกลุ่มคนที่สนใจผลิตเบียร์ไม่ว่าจะเป็นกรณีของการผลิตในระดับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็กหรือผู้ผลิตเบียร์ภายในครัวเรือน ทั้งนี้การรวมกลุ่มมีจุดประสงค์เพื่อต้องการต่อรองกับภาครัฐในการที่จะเรียกร้อง รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตคราฟต์เบียร์ทั้งการผลิตเบียร์และการขายและให้ความรู้ต่างๆแก่ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคเบียร์ ซึ่งจากที่กล่าวมานี้จึงเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้มีการปิดกั้นหรือควบคุมเกี่ยวกับการผลิตเบียร์ในระดับที่เล็กกว่าโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เนื่องจากภาครัฐมองคราฟต์เบียร์เป็นสิ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับภาครัฐ แต่ภาครัฐจะไปควบคุมเรื่องของการควบคุมการจำหน่ายให้กับผู้บริโภคแทน

วิธีการวิจัย

เป็นการศึกษาและวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) โดยศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหนังสือกฎหมาย วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์ รวมทั้งสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเบียร์ในระดับโรงงานขนาดย่อมทั้งไทยและต่างประเทศ โดยศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเพื่อนำ ข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อสรุปของกฎหมายในการเสนอแนะแก้ไขกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเบียร์ทั้งหมดภายในประเทศไทยล้วนถูกควบคุมด้วยกฎหมายถูกบัญญัติมาแล้วเป็นเวลานาน โดยไม่มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันและปัญหาที่สำคัญก็คือการการบัญญัติกฎหมายและการตั้งกฎเกณฑ์ที่สูงขึ้นมาเพื่อกีดกันผู้ผลิตรายย่อย ไม่ให้สามารถเข้ามาสู่ตลาดเบียร์เพิ่มได้ จนกระทั่งมีนโยบายการเปิดเสรีเบียร์ที่เริ่มทำให้มีเบียร์เจ้าใหม่ ๆ แต่ก็ยังไม่ทัดเทียมกับต่างประเทศ เพราะในต่างประเทศบุคคลธรรมดาสามารถเข้าถึงการผลิตเบียร์ได้ง่ายดายกว่าในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการขอใบอนุญาตตั้งโรงงานเบียร์ขนาดย่อมได้ในกฎเกณฑ์ที่ต่ำกว่าของประเทศไทย รวมถึงช่องทางการจัดจำหน่ายที่กว้างกว่าทำให้การทำตลาดของโรงเบียร์หน้าใหม่สามารถเกิดขึ้นได้ง่าย

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้น จะขอวิเคราะห์และแยกปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเบียร์ ในระดับโรงงานขนาดย่อมภายในประเทศไทย ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตผลิตเบียร์ในระดับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อม

การผลิตเบียร์ในระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศไทย เป็นใบอนุญาตผลิตเบียร์ที่เกิดขึ้นก่อนส่วนการกำหนดเกณฑ์สำหรับการขอใบอนุญาตผลิตเบียร์นอกจากโรงงานผลิตเบียร์ระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกิดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2543 จากนโยบายการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุรา ซึ่งแบ่งใบอนุญาตสำหรับการผลิตเบียร์ออกเป็น 2 ระดับ โดยปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวข้องกับการอนุญาตผลิตเบียร์ในระดับโรงงานอุตสาหกรรมมีการปรับปรุงกฎหมายใหม่ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 จะกำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับการขอใบอนุญาต สำหรับการผลิตสุราไว้ในกฎกระทรวง การอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 มีรายละเอียด ดังนี้

1. คุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาตสุราแช่ชนิดเบียร์ ต้องเป็นบริษัทซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่าสิบล้านบาท และมีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของจำนวนหุ้นทั้งหมด โดยมีเงินค่าหุ้นหรือเงินลงทุนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท

2. ประเภทของใบอนุญาตผลิตสุราแช่ชนิดเบียร์ มี 2 ประเภท ดังนี้

1) โรงอุตสาหกรรมประเภทผลิตเพื่อขาย ณ สถานที่ผลิต ต้องมีขนาดกำลังการผลิตไม่ต่ำกว่าหนึ่งแสนลิตรต่อปีและไม่เกินหนึ่งล้านลิตรต่อปี

2) โรงอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต้องมีขนาดกำลังการผลิตไม่ต่ำกว่าสิบล้านลิตรต่อปี

ส่วนกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตผลิตเบียร์ในระดับโรงงานขนาดย่อม ผู้วิจัยเห็นว่าในต่างประเทศมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตผลิตเบียร์ในระดับของโรงงานที่เล็กกว่าโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เนื่องจากแนวโน้มอัตราการเติบโตของตลาดคราฟต์เบียร์ยังสูงขึ้นในทุก ๆ ปี และการปรับกฎหมายหลักเกณฑ์ก็ส่งผลให้ทั้ง ภาครัฐบาล ภาคธุรกิจ และประชาชนได้รับประโยชน์ในทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งประเทศที่ผู้วิจัยให้ความสนใจมีดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยจะขอยกตัวอย่างจำนวน 2 รัฐ มีรายละเอียดดังนี้

1. รัฐวอชิงตัน เป็นรัฐที่มีผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับโรงเบียร์ขนาดย่อมเป็นอันดับสองของประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดใบอนุญาตสำหรับการผลิตเบียร์ไว้ 2 ระดับ แบ่งตามปริมาณการผลิต โดยใบอนุญาตแบบแรกกำหนดการผลิตไว้ที่ไม่เกิน 6,000 บาร์เรล (ประมาณ 710,000 ลิตร) และมีค่าธรรมเนียม 100 ดอลลาร์สหรัฐ (3,300 บาท) สำหรับใบอนุญาตประเภทที่ 2 กำหนดการผลิตที่มากกว่า 6,000 บาร์เรล จะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต 2,000 ดอลลาร์สหรัฐ (66,000 บาท) และผู้ได้รับใบอนุญาตจะสามารถ

ขายเบียร์ที่ผลิตเองได้ หรือเบียร์ที่ผลิตโดยโรงเบียร์อื่นได้ สามารถถือใบอนุญาตของร้านอาหารได้อีกใบหนึ่ง สามารถทำสัญญาผลิตเบียร์ให้กับผู้ผลิตเบียร์รายอื่นได้ และอาจขายตรงเบียร์ที่ผลิตให้กับร้านค้าปลีก

2. รัฐไวโอมิ่ง เป็นรัฐที่มีการให้เงินสนับสนุนแก่โรงเบียร์เพื่อให้เบียร์นั้น เป็นสินค้าประจำรัฐ ซึ่งทางผู้วิจัยจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อ ๆ ไป มีการกำหนดปริมาณการผลิตเบียร์สำหรับโรงเบียร์ขนาดย่อมไว้ที่ไม่เกิน 50,000 บาร์เรลต่อปี (ประมาณ 6,000,000 ลิตร) แต่จะต้องไม่น้อยกว่า 50 บาร์เรล (ประมาณ 6,000 ลิตร) และใบอนุญาตหนึ่งใบต่อหนึ่งโรงงานการผลิต มีค่าธรรมเนียม 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี สำหรับการขายเบียร์ที่ผลิตได้จากโรงเบียร์ขนาดเล็กนั้น สามารถนำไปขายผ่านร้านค้าปลีกที่มีใบอนุญาตอยู่แล้วได้ แต่มีค่าธรรมเนียม 200 ดอลลาร์สหรัฐ (6,600 บาท) สำหรับการขายเบียร์ที่ร้านค้าปลีก แต่หากไม่จ่ายค่าธรรมเนียมสามารถขายเบียร์ได้ที่บาร์ของโรงเบียร์ตนเองเท่านั้น

ปัญหาของการผลิตเบียร์ในระดับโรงงานเบียร์ของประเทศไทยที่กล่าวไปข้างต้นนั้น จึงกลายเป็นปัญหาการผูกขาดของตลาดเบียร์ที่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเดิมเพียงไม่กี่แบรนด์ ซึ่งการกำหนดกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เริ่มต้นมาจากรัฐบาลได้มีนโยบายการเปิดเสรีอุตสาหกรรมเบียร์ในปี พ.ศ. 2534 ทำให้มีการขอใบอนุญาตผู้ผลิตเบียร์ในระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกิดขึ้นอีกหลายราย และในปี พ.ศ. 2543 มีการแก้ไขกฎหมายครั้งใหญ่เกี่ยวกับการขออนุญาตผลิตสุร่าทั้งหมดโดยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุญาตให้ผลิตสุร่าสามารถเกิดจากการผลิตในระดับชุมชนได้ซึ่งมีการบัญญัติในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุร่า พ.ศ. 2543 เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับผู้ประสงค์ขออนุญาตผลิตสุร่าในแต่ละชนิด แต่ไม่มีการรวมถึงการผลิตเบียร์ในระดับชุมชน และการเพิ่มเติมของคราฟต์เบียร์ที่เป็นผลิตภัณฑ์ของโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมนั้น จะไม่เป็นการเพิ่มของปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเบียร์ เพราะปัจจุบันปัญหาด้านอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเบียร์อย่างเกินขนาด ซึ่งคราฟต์เบียร์เป็นเบียร์ที่มีราคาสูงผู้บริโภคจะดื่มในปริมาณที่ไม่เยอะ

2. ปัญหาเรื่องการสนับสนุนการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในธุรกิจเบียร์

เบียร์เป็นสินค้าที่ภาครัฐกำหนดให้เป็นสินค้าควบคุม เนื่องจากการบริโภคเบียร์ส่งผลกระทบต่อหลายด้านทำให้ภาครัฐต้องมีการออกบทบัญญัติมาควบคุมเบียร์ตั้งแต่การผลิตจนถึงการจำหน่ายเบียร์ต่อผู้บริโภค ทำให้ในปัจจุบันไม่มีมาตรการส่งเสริมใด ๆ ในธุรกิจเบียร์ ซึ่งการไม่มีมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมเบียร์จะไม่มีผลใด ๆ หากไม่มีการอนุญาตให้ผลิตเบียร์ในระดับชุมชน เพราะการลงทุนของกลุ่มธุรกิจขนาดเล็กหรือชุมชน ต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้ในช่วงแรก ซึ่งในอนาคตรัฐบาลอาจมีนโยบายออกใบอนุญาตให้กับโรงเบียร์ขนาดเล็กโดยมีกลไกการสนับสนุนของภาครัฐที่จะผลักดันธุรกิจให้สามารถดำเนินต่อไปได้ ทั้งนี้รัฐบาลอาจออกเป็นนโยบายที่จะสนับสนุนเรื่องใดเป็นพิเศษ ตัวอย่างเช่นปี พ.ศ. 2544 ที่รัฐบาลในช่วงนั้นเน้นสนับสนุน “โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อต้องการให้ชุมชนมีการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน วัฒนธรรมประเพณีเป็นจุดขายของสินค้าชุมชนและเป็นรายได้ของชุมชน

ในสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดรายใหญ่ในตลาดคราฟต์เบียร์ เป็นผลมาจากการที่ภาครัฐให้การสนับสนุน ซึ่งบางรัฐก็ให้การสนับสนุนผู้ผลิตเบียร์บางโรงงานให้เป็นสินค้าส่งออกของรัฐนั้น แต่เมื่อได้มองมาในประเทศไทยก็เห็นได้ชัดว่าไม่มีการสนับสนุนจากภาครัฐให้มีการผลิตคราฟต์เบียร์ให้เปิดกว้างอย่างเสรี เป็นผลเนื่องจากเบียร์เป็นสินค้าที่มีการควบคุม ถ้ามีการสนับสนุนจากภาครัฐให้มีการจำหน่ายหรือผลิตก็จะเป็นการขัดต่อนโยบายของรัฐที่ให้มีการควบคุมสินค้าประเภทดังกล่าว ซึ่งปัญหาดังกล่าวย่อมเป็นที่รู้กันว่าไม่สามารถที่จะกระทบต่อผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีการผลิตสินค้าดังกล่าวมาก่อนแล้วแต่จะเป็นปัญหาต่อผู้ประกอบการในรายเล็กหรือผู้จะเริ่มประกอบการ ดังนั้นภาครัฐจึงควรมีศึกษาในระบบหรือการบังคับการควบคุมสินค้าประเภทเบียร์และแก้ไขเพื่อที่จะให้มีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในรายเล็กหรือชุมชนเป็นต้น

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

ตั้งแต่ภาครัฐเริ่มมีการควบคุมเกี่ยวกับเบียร์ ทั้งผู้ประกอบการรายเล็กในไทยไม่สามารถเข้าสู่อุตสาหกรรมเบียร์ได้ หากต้องการผลิตคราฟต์เบียร์เพื่อจำหน่ายในประเทศก็ต้องไปจ้างโรงงานผลิตเบียร์ต่างประเทศเพื่อผลิตและนำส่งกลับมาเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยแทน แต่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองมาก โดยเฉพาะค่าภาษีนำเข้าที่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการเพิ่มเติมจากการผลิตนอกประเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเบียร์ภายในประเทศไทยทั้งเรื่องการผลิต การจำหน่าย การควบคุมต่าง ๆ ล้วนส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ โดยผู้วิจัยจำแนกปัญหาเกี่ยวข้องกับเบียร์ ได้ดังนี้

1) ปัญหาที่เกี่ยวกับการผลิตเบียร์ในระดับโรงงานขนาดเล็กตามที่พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้ทำใบอนุญาตผลิตเบียร์จะต้องยื่นขอต่อกรมสรรพสามิตก่อน ซึ่งในปัจจุบันสรรพสามิตมีการออกใบอนุญาตสำหรับการผลิตเบียร์ 2 ประเภท คือ ใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ขนาดใหญ่ กับใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์เพื่อขาย ณ สถานที่ผลิต ซึ่งเกณฑ์การได้รับใบอนุญาตต้องเป็นบริษัทที่คนไทยถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 51 และต้องมีทุนจดทะเบียนอย่างน้อย 10,000,000 บาท การตั้งเกณฑ์สำหรับผู้ขอใบอนุญาตที่สูงถือเป็นการกีดกันทางการค้าทางหนึ่งเพราะทำให้ผู้ที่ประสงค์จะยื่นขอรับใบอนุญาตต้องมีทุนทรัพย์ที่สูง รวมถึงการที่ประเทศไทยยังไม่มีกำหนดใบอนุญาตสำหรับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็กด้วย ซึ่งเป็นใบอนุญาตที่อยู่ในระดับเดียวกับการใบอนุญาตโรงงานผลิตสุราชุมชน ในปัจจุบันต่างประเทศมีการปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็ก เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพตลาดคราฟต์เบียร์ที่เติบโต ทั้งการปรับจำนวนผู้ที่ได้รับใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อม ส่งผลให้สามารถผลิตได้โดยไม่ต้องเสียต่อการลงทุนที่สูง หรือลดค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็กเพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินการของโรงงานขนาดย่อมที่กำลังการผลิตไม่สูงแต่จะเน้นการผลิตที่ใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพมากกว่า

2) ปัญหาเรื่องการสนับสนุนการผลิตเบียร์ของภาครัฐ ตลาดของคราฟต์เบียร์ไทยนั้นยังเป็นตลาดที่เล็กมาก เมื่อเทียบตลาดคราฟต์เบียร์ทั่วโลกที่กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ตลาดคราฟต์เบียร์ไทยสามารถเติบโตได้อีกมาก ซึ่งอาจเป็นอีกแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ หากภาครัฐให้โอกาสผู้ประกอบการรายเล็กสามารถเปิดโรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็กได้ก็จะต้องมีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงนั้นของการทำธุรกิจ เหมือนกับผู้ประกอบการ SME ทั้งหลาย ตัวอย่างของต่างประเทศที่มีการสนับสนุนและเห็นผลก็คือ การสนับสนุนของรัฐไวโอมิ่ง ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่สนับสนุนเบียร์ของ Melvin Brewery ให้เป็นสินค้าประจำรัฐ เพื่อเป็นประโยชน์ในประชาสัมพันธ์ต่อไป ซึ่งของประเทศไทยเคยมีการสนับสนุนแบบนี้มาก่อนในช่วงที่มีการเปิดเสรีการผลิตสุราชุมชน จนกระทั่งมีการออกกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เห็นได้ว่าการสนับสนุนการผลิตเบียร์ก็สามารถเกิดขึ้นได้แต่ภาครัฐต้องปรับมุมมองต่อธุรกิจคราฟต์เบียร์ก่อน

ข้อดี-ข้อเสียของมาตรการในการออกใบอนุญาตในการผลิตคราฟต์เบียร์ขนาดเล็กและการสนับสนุนเบียร์ของภาครัฐ

ข้อดี

1. ทำให้ตลาดคราฟต์เบียร์ของประเทศไทยมีการเติบโตมากขึ้น
2. ทำให้ผู้ประกอบการรายเล็กหรือชุมชนสามารถที่จะผลิตคราฟต์เบียร์เพื่อจำหน่ายอย่างถูกกฎหมาย
3. ทำให้ภาครัฐสามารถที่จะเก็บภาษีในส่วนนี้ได้เพิ่มขึ้น

ข้อเสีย

1. คุณภาพที่ได้จากการผลิตคราฟต์เบียร์ในรายเล็กหรือชุมชนซึ่งอาจไม่ได้มาตรฐานอันเนื่องจากการควบคุมคุณภาพหรือการใช้เครื่องมือในการผลิต

2. การทำให้รสชาติของคราฟต์เบียร์ที่ได้ไม่เป็นกลางเพราะรสชาติอาจเปลี่ยนไปเนื่องจากการใช้วัตถุดิบในการผลิตของแต่ละท้องถิ่นนั้น
3. ทำให้การกำหนดราคาในการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน

ข้อเสนอแนะ

1. การออกใบอนุญาตผลิตเบียร์ในระดับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อม

การออกใบอนุญาตผลิตเบียร์ในระดับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อม ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการนิยามโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมชัดเจนเพื่อการแยกแยะจากใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ประเภทอื่นและให้การดำเนินการมีความชัดเจนด้วย เมื่อพิจารณาจากนิยามของโรงงานผลิตเบียร์ของประเทศไทยและต่างประเทศแล้ว เห็นควรให้นำกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐไวโอมิ่ง มาเป็นบรรทัดฐานสำหรับการนิยามของโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมของประเทศไทย คือ โรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็กที่มีปริมาณการผลิตไม่เกิน 50,000 บาร์เรลต่อปี (ประมาณ 6,000,000 ลิตร) แต่จะต้องไม่น้อยกว่า 50 บาร์เรล (ประมาณ 6,000 ลิตร) ซึ่งร้านจำหน่ายคราฟต์เบียร์ในประเทศไทยตอนนี้มีประมาณ 142 ร้านและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ช่องทางการจำหน่ายคราฟต์เบียร์ที่ผลิตขึ้นนั้น ยังมีโอกาสที่สามารถจำหน่ายได้ แต่ทั้งนี้การกำหนดปริมาณการผลิตขั้นต่ำให้กับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมต่ำกว่ากฎหมายต่างประเทศที่นำมาพิจารณานั้น ก็ด้วยเหตุผลที่ประเทศไทยต้องมีการนำเข้าอุปกรณ์จากต่างประเทศและปริมาณการผลิตไม่เป็นภาระแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตมากจนเกินไป เพื่อให้ผู้ได้รับใบอนุญาตสามารถลงทุนกับมาตรฐานความสะอาดและการดำเนินการตามมาตรฐานการจำกัดสิ่งปนเปื้อนได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีการแข่งขันกันทางการค้าและอยู่ในการควบคุมของรัฐตามกรอบของกฎหมาย ก็ควรมีการปรับแก้เกณฑ์หรือเพิ่มเติมกฎหมาย เพราะผู้ประกอบการรายเล็กในประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันด้านคุณภาพสินค้า จึงขอเสนอแนะให้ปรับแก้ดังนี้

ใบอนุญาตผลิตเบียร์เพื่อจำหน่าย ณ สถานที่ผลิต ควรปรับแก้หลักเกณฑ์ฯ ให้ผู้ที่มีสิทธิยื่นขอเป็นบริษัทที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 และมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 1,000,000 บาท และต้องมีปริมาณการผลิตเบียร์ไม่ต่ำกว่า 10,000 ลิตร แต่ไม่เกินกว่า 1,000,000 ลิตรต่อปี ทั้งนี้การปรับลดทุนจดทะเบียนเนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าการลงทุนในใบอนุญาตที่เล็กกว่าไม่ควรที่จะต้องลงทุนในหลักเกณฑ์เดียวกับใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ในระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถเกิดผู้ประกอบการรายใหม่ในอุตสาหกรรมเบียร์ได้และการปรับลดขั้นต่ำของการผลิตก็เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการลงทุนที่ไม่สูงมากจนเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการ ทั้งนี้ มาตรฐานโรงงานต่าง ๆ ยังคงต้องให้ควบคุมมาตรฐานเดียวกับโรงงานผลิตเบียร์ระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น การส่งกรรมวิธีการผลิตเบียร์ก่อนการผลิตจริง การส่งตัวอย่างเบียร์เพื่อตรวจวิเคราะห์ก่อนนำออกจากโรงงาน เป็นต้น

2. มาตรการการสนับสนุนการผลิตเบียร์ในระดับโรงงานเบียร์ขนาดย่อมจากภาครัฐ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะการสนับสนุนจึงควรปล่อยให้เป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเบียร์เป็นกิจการทั่วไป ไม่มีการผลักดันให้เหมือนกับสมัยที่มีการเปิดเสรีสุราที่ได้รับการยกขึ้นเป็นสินค้าประจำตำบล ซึ่งการที่รัฐเปิดให้โรงงานขนาดย่อมผลิตเบียร์ดำเนินธุรกิจได้ทั่วไปก็ถือเป็นการสนับสนุนจากภาครัฐ เพราะถือเป็นการสนับสนุนให้เกิดการเปิดให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในตลาด รวมถึงการปรับกฎหมายให้ตั้งผู้ที่ล้ากรอบผลิตคราฟต์เบียร์ให้เข้าสู่ระบบการควบคุมของภาครัฐ โดยการปรับปรุงใบอนุญาตโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ระบบได้อย่างถูกต้อง

รายการอ้างอิง

กระทรวงการคลังสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง กลุ่มสารนิเทศการคลัง.ผลการจัดเก็บรายได้

รัฐบาลสุทธิปประมาณ 2559. ข่าวกระทรวงการคลัง. ฉบับที่ 140/2559.

กรมสรรพสามิต. “อัตราภาษีสุราและการคำนวณภาษีสุรา.” กรมสรรพสามิต.สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/dwnt/mjkw/~edisp/uatucm290701.pdf>

จรรุวรรณ วริยะหิรัญไพบูลย์. “สุราเถื่อน.” ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเป็นพิษ ตอนที่ 9.สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก http://webdb.dmhc.moph.go.th/ifc_toxic/a_tx_1_001c.asp?info_id=151

ชนกธิดา ศิริวัตร. “การห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551: ศึกษากรณีการบังคับใช้กฎหมาย.” ในวารสารบัณฑิตวิทยาลัย. ฉบับที่ 2. (ธันวาคมค 2559 – มีนาคม 2560). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานบัณฑิตศึกษา, 2559.

ณัฐพงศ์ ไชยวานิชย์ผล. “เจาะลึกคราฟต์เบียร์ญี่ปุ่น ตลาดเครื่องดื่มที่คึกคักสวนทางกับเศรษฐกิจ.” The Matter. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก<https://thematter.co/Thinkers/japanese-craft-beer/17196>

ธวัชชัย เทพพิทักษ์“ไวน์ไทย.” ด้วยสายพระเนตรที่กว้างไกลของรัชกาลที่9.”Thawatchaiguru. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก<http://www.thawatchaiguru.com/ไวน์ไทย-ด้วยสายพระเพตร>

นันท์ชนก วงษ์สมุทร. “คราฟต์เบียร์ไทย แคคิดก็ผิดแล้ว.” BBC Thailand, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก<http://www.bbc.com/thai/thailand-43084382>

นางสาวศศิฎาภา จิระภูมิกุล “ปัญหาเกี่ยวกับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

ไทยรัฐออนไลน์. “ผมชอบเบียร์ หม่อมจบนิตศาสตร์ไม่ใช่นักกฎหมาย หมักเข้าบาร์เลยต้มขายเอง.” ไทยรัฐ, สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/841208>

บุญลาภ ภูสุวรรณ. “13 ปี สสส. ผู้คนสูบบุหรี่-ดื่มเหล้าลด แต่รายได้จากภาษีบาปกลับเพิ่ม ได้งบรวม3.5พันล้านบาท-จ่ายค่าสื่อสารฯ เกือบ 4 พันล้าน.” Thaipublica. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก<https://thaipublica.org/2015/05/thaihealth-2015>

ปิยะ ภิรมย์ภักดี. “ประวัติการผลิตเบียร์ในประเทศไทย.” สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562 เข้าถึงได้จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=23&chap=10&page=t23-10-infodetail04.html>

ผู้จัดการออนไลน์. “หนุ่มคราฟต์เบียร์ เล็งตามฝันผลิตเมืองนอกแทน ศาลปรับ 5 พัน-รอลงอาญา 1 ปี.”

ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2562

เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9600000008096>

ธีรภัทร อึ้งศรีวงศ์ “แผนที่ร้านคราฟต์เบียร์ในประเทศไทย.” teerapat.com. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม

2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.teerapat.com/แผนที่ร้านคราฟต์เบียร์ในประเทศไทย>

มานิตา เข้มทอง. “เงื่อนไขการตั้ง Brewpub.” ผู้จัดการ360. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2562

เข้าถึงได้จาก <http://info.gotomanager.com/news/details.aspx?id=4610>

วสันต์ ลีวลมไพศาล. “สำรวจเพื่อนบ้าน กฎหมายโรงเบียร์ขนาดเล็กและการหมักเบียร์ในบ้านของสิงคโปร์.

BrandInside. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2562

เข้าถึงได้จาก <https://brandinside.asia/singapore-microbrewery-regulation/>,

สุราไทย. “ผลการประชุมชี้แจงกฎหมายควบคุมฉลาก.” สุราไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2562.

เข้าถึงได้จาก <https://surathai.wordpress.com/2015/12/15/meeting-label/>

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. “บทสรุปผู้บริหาร.” ใน รายงานสถานการณ์

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปีที่ 9. ฉบับที่ 8. (2560).

อภิรักษ์ ศิริพันธ์. “กำเนิดเบียร์ เครื่องดื่มชนิดแรกของโลก.” Cocktailthai. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม

2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.cocktailthai.com/index.php?lay=show&ac>

=article&Id=210504&Ntype=3,